

รูปแบบการสูญเสียฟันในผู้ป่วยคลินิกบัณฑิตศึกษา ทันตกรรมประดิษฐ์

ท่านผู้หญิงเพชรฯ เตชะกัมพูช ทย., MSD, ทด.(กิตติมศักดิ์)¹
 สุภิดา อนุสรณินิตสาร วทบ., ทบ., Cert. in Partial Prosthodontics MSD¹
 ประภารัตน์ พรพชส์อธิตม²
 วิมลรัตน์ วรสุทธยากร²

¹ ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
² นิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบต่างๆ ของการสูญเสียฟันของผู้ป่วยที่มาทำการรักษาในคลินิกบัณฑิตศึกษาทันตกรรมประดิษฐ์

วิธีการศึกษา : ทำการศึกษานำร่องโดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางทันตกรรมประดิษฐ์ จากแบบหล่อศึกษาของผู้ป่วยจำนวน 159 ราย แล้วสุ่มเลือกศึกษาแบบหล่อศึกษาของผู้ป่วยจำนวน 111 คน ในคลินิกบัณฑิตศึกษาภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มาทำการรักษาเพื่อฟื้นฟูสภาพช่องปากและมีการสูญเสียฟันในระหว่างปีพ.ศ.2534-2540 โดยดูความถี่ของตำแหน่งและจำนวนฟันที่หายไปรวมทั้งฟันคู่สบที่เหลืออยู่โดยไม่นับรวมฟันกรามซี่ที่สาม แล้วทำการบันทึกลงในแบบสังเกต และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุต่างๆ (น้อยกว่า 45 ปี, 45-64 ปี, และมากกว่า 64 ปี) และเพศกับลักษณะการสูญเสียฟันในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ ANOVA และ student t-test ตามลำดับ

ผลการศึกษาและสรุป : พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการสูญเสียฟันในทั้งสองขากรรไกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.78 มีการสูญเสียฟันแบ่งตามชนิดการรองรับแรงเป็นแบบรองรับด้วยฟันและเนื้อเยื่อทั้งในขากรรไกรบนและล่าง คิดเป็นร้อยละ 45.05 และ 40.54 ตามลำดับ มีการสูญเสียฟันในตำแหน่งฟันหลังล่างมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 95.50 โดยมีการสูญเสียฟันกรามซี่แรกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60.36 ผู้ป่วยมีการสูญเสียฟันโดยเฉลี่ย 10.13 ซี่ ซึ่งจำนวนเฉลี่ยของฟันที่หายไปจะเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุอย่างมีนัยสำคัญ ($p>0.005$) คือ 7.44, 10.65 และ 13.50 ซี่ตามลำดับ ในแง่ของฟันคู่สบที่เหลือนั้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีชนิดฟันคู่สบเป็นฟันเขี้ยวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.71 มีฟันคู่สบเป็นจำนวนเฉลี่ย 6.15 คู่ ซึ่งจำนวนเฉลี่ยของฟันคู่สบจะลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น คือ 7.80, 5.80 และ 4.15 คู่ ตามลำดับ โดยช่วงอายุน้อยกว่า 45 ปีจะมีจำนวนคู่สบแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ($p>0.005$) ส่วนลักษณะการสูญเสียฟันในเพศชาย และหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p>0.05$) จากการวิจัยนี้อาจสรุปได้ว่าผู้ป่วยจะ มีการสูญเสียฟันเพิ่มขึ้นตามอายุ ดังนั้นการป้องกันกาสูญเสียฟันควรทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กหรืออย่างน้อยก่อนวัยผู้ใหญ่

Patterns of Tooth Loss in Graduate Prosthodontic Clinic Patients

Abstract

Objective : This research was intended to study the patterns of tooth loss in Graduate Prosthodontic Clinic patients.

Methods of study : From the pilot study, 159 study casts from the patients who came into the Graduate Prosthodontic Clinic, Chulalongkorn University during the year 1991-1997 had been investigated for prosthodontic problems. Then, 111 study casts of oral rehabilitated patients who had shown missing teeth were randomly selected. The tooth loss pattern in terms of frequency of location and number of missing teeth and occluding pairs of remaining teeth which not included third molars were recorded in the observation chart. The relationship between age ranges (less than 45 years, 45 through 64, and greater than 64 years) and sex with tooth loss characteristics was analysed by using ANOVA and student t-test respectively.

Results and conclusions : It was found that most patients had lost their teeth in both arch 83.78%. The patterns of tooth loss were tooth-borne and tissue borne in both upper and lower arches which were 45.05% and 40.54% respectively. Lower posterior teeth were lost mostly 95.50% especially first molar 60.36%. The mean number of lost teeth of all patients was 10.13 teeth and increased with age ranges significantly ($p > 0.005$) which were 7.44, 10.65 and 13.50 teeth respectively. In term of occluding pairs of all remaining teeth, most patients had shown occluding pairs in canine area 36.71%. The mean number of occluding pairs was 6.15 pairs and decreased with increased age ranges which were 7.80, 5.80 and 4.15 pairs respectively. The age range less than 45 years showed significant difference than other age ranges ($p > 0.005$). Tooth loss characteristics showed no significant difference between sex ($p > 0.05$). From this study, it can be concluded that the patients had their teeth lost increasing by age. Therefore the prevention of tooth loss would be continuously performed in children or at least before adult

Key words : tooth loss, missing tooth
